

ਫੁਲ ਬੈਚ।

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ (Miscellaneous)

ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ.ਜੇ., ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ.ਜੇ.ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਮੈਸਰਜ਼ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਮੁਦਈ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਘ, (2) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (ਭਾਰਤ), (3) ਸੂਬਾ ਪੰਜਾਬ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ), - ਮੁਦਾਲਾ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1956 ਦਾ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 353.

ਵਿੱਚ

1952 ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦਾ ਅਪੀਲ ਨੰ.38

ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਐਕਟ (1870 ਦਾ VII)-ਧਾਰਾ 10, 13, 14, 15 ਅਤੇ 19A-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਦਾ ਰਿਫੰਡ-ਅਦਾਲਤ, ਕੀ ਧਾਰਾ 151, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਕੀਰਿਆ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (1908 ਦਾ ਐਕਟ V) ਧਾਰਾ 151- ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ- ਦਾ ਘੇਰਾ।

ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਕੀਰਿਆ-ਅਦਾਲਤਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣ..

ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ-ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦਾ ਇਰਾਦਾ- ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ- ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਵਿਚ ਨੁਕਸ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ- ਕੀ ਵਿਆਖਿਆ ਬੇਇਨਸਾਫੀ, ਬੇਇਨਸਾਫੀ, ਸਹੂਲਤ, ਤੰਗੀ ਜਾਂ ਜੁਲਮ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੀਸਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਫੀਸਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਜੋ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ.ਜੇ.:-

(1) ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਫੈਸਲੇ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ, ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਖੁਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਮ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ

ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(2) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਹਮਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਨਿਵੇਕਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਚੁੱਪ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ।

(3) ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰੇ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਅਸਮਾਨ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਨੂੰਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇ ਜਾਂ ਦੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਸਾਰੀਆਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚੇਗੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਅਸੁਵਿਧਾ, ਤੰਗੀ ਜਾਂ ਜੁਲਮ ਦਾ ਉਤਪਾਦਕ ਬਣਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਏਗੀ। ਕਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਜੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਦੀ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਰਥ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸਿਰਫ ਉਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ, ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨਤੀਜੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ, ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹਰਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਨਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਠੋਸ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤਕਨੀਕੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਓਨੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਨਾ ਹੋਣ ਜਿੰਨੀਆਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਖੁਦ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ, ਟੈਕ ਚੰਦ, ਜੇ:-

(1) ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ, ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਫੈਕਲਟੀ (faculty) ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ, ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਫੈਕਲਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ 'ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ' ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 'ਅਧਿਕਾਰਤ' ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉਹ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਮ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਟੁੱਟ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਨਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਖੋਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਹੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਹੀ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਇਸ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਘੇਰੇ ਵਾਲੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ

ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਗਣਨਾ ਨੂੰ ਟਾਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਮ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ; ਇਸ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕਨੂੰਨ ਗਿਣਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹਰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦਿਸ਼ਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਬਾਕੀ ਸਭ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇਨਕਾਰ। ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

21 ਸਤੰਬਰ, 1956 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਨ. ਭੰਡਾਰੀ, ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਦੀ ਸਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, 2,025 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਐਨ.ਐਲ. ਸਲੂਜਾ ਅਤੇ ਕੇ.ਐਲ. ਕਪੂਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ।

ਐਸ.ਐਮ ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ।

ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ.-ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੇ ਮੁੜ ਫੰਡ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਇੱਕ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹੁਣ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ 2,025 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਮਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਬਾਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ

ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। *ਐਂਗਲੋ-ਫ੍ਰੈਂਚ ਡਰੱਗ ਕੰਪਨੀ, (ਪੂਰਬੀ) ਲਿਮਟਿਡ, ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (A.I.R. 1951 Bom. 130) / ਸ. ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਓਰੀਐਂਟਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ (1956 P.L.R. 355), ਜਨ ਮੁਹੰਮਦ ਬਨਾਮ ਅਮੋਲਕ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (A.I.R. 1936 Lah. 301), ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ ਅਲੀ ਖਾਨ, ਨਵਾਬ ਮਿਰਜ਼ਾ ਬਨਾਮ ਸੱਯਦ ਅਲੀ ਅੱਬਾਸ (I.L.R. 7 Luck. 588) / ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਮੂਹ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਉਸ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ। ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਰਫੁਲੇ, ਲਿਮਟਿਡ, ਬਨਾਮ ਆਰੀਕਲ ਡੇਨੀਅਲ ਵਰਗੀਸ (A.I.R. 1953 Bom. 73.), ਰਣਛੋੜ ਲਾਲ ਮਾਨੇਕਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕਾਨੇਖਲ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ*

(A.I.R. 1953 Bom. 436.), ਪ੍ਰਭੂਨਾਥ ਬਨਾਮ ਮਾਉਂਟ ਖਦੀਜਾਤੁਲ ਕੁਬਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (A.I.R. 1953 All. 184), ਤਾਰਾ ਚੰਦ-ਘਨਸ਼ਾਮ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (A.I.R. 1955 Cal. 258), ਅਤੇ ਡਿਸਕਾਉਂਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਏ.ਐਨ. ਮਿਸ਼ਰਾ (A.I.R. 1955 Punjab 165.) /

ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇ ਅਸੰਗਤ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:-

ਕੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਫੀਸਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਵਧਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ?

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਇੱਕ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ 2,025 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਕਮ, ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਿਚਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ, ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਸਕਾਉਂਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਏ.ਐਨ.

ਮਿਸ਼ਰਾ (A.I.R. 1955 Punjab 165), ਜੋ ਮੈਂ ਅਤੇ ਦੁਲਤ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਭਾਵ, (1), ਜਦੋਂ ਰਿਫੰਡ ਖੁਦ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, (2), ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਾਧੂ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ (3) ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਗਲਤ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। *ਐਸ ਸੇਹਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਓਰੀਐਂਟਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ* (1956 P.L.R. 355) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੈਂਚ (ਕਪੂਰ, ਜੇ., ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ.) ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਰਿਫੰਡ ਦੇਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਫੀਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਚਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਭਿੰਨਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ ਸੀ, ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ-

"ਕੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਫੀਸਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਵਧਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ?"

ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, (1) ਜਿੱਥੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ (2) ਜਿੱਥੇ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਹੁਕਮ 41, ਨਿਯਮ 23 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 14, ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 15 ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਗਲਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਜਾਂ ਸੋਧਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 19ਏ, ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਦੂਜੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੇਸ ਇਹਨਾਂ ਚਾਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਾਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਕੀ? ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਫੈਸਲੇ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਪਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ, ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਕਾਇਮੀ

ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਖੁਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਮ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਓਨੀ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ (ਹੁਲਮੈਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (105 Ind. 513)।

ਹੁਣ, ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਅਰਥ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ? ਸਮੀਕਰਨ 'ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ' ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਕਸਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-

(ੳ) ਕੋਰਟ-ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ, ਸ਼ਾਲੀਨਤਾ ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ;

(ਅ) ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਅਣਜਾਣ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜੋ ਇਸ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੇ ਹਨ;

(ੲ) ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ;

(ਸ) ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸੱਚ ਬੋਲ ਸਕਣ; ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ;

(ਹ) ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ;

(ਕ) ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਫਾਲਟ ਜਾਂ ਗਲਤ ਗਲਤੀ ਲਈ ਉਚਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ; ਅਤੇ

(ਖ) ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ; ਆਦਿ

ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਮ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਉਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੱਟ (ਰੋਜਰ ਬਨਾਮ Comptoir d' Escompts de Paris, 1871 L.R. 3 P.C. 465, 475)। ਇਸ ਕੋਲ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੋਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ,

ਉਹਨਾਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ

ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ। ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ, ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ, ਜੁਲਮ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਅਤੇ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਜੋ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਵਸੂਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਾਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ (ex debito justitiae) ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇਣਗੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ (1) ਜਿੱਥੇ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (2), ਜਿੱਥੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ (3) ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਇੰਨੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਹੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੀਸਾਂ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਵਸੂਲੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਗ੍ਰਾਂਟ ((1870) 14 Weekly Reports 47.) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਵਾਧੂ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਹਰੀਹਰ ਗੁਰੂ ਬਨਾਮ ਆਨੰਦ ਮਹੰਤੀ ((1912) I.L.R. 40 Cal. 365) ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਏਜੰਟ ਨੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ 'ਤੇ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਵੱਧ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਏਜੰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ 'ਤੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਵੱਧ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟੈਕਸਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਧੂ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਚੰਬੇ ਮੁੰਨਾ ਲਾਲ (I.L.R. 52 All. 546.) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਭੱਟ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ਵੰਭਰ ਪੰਡਿਤ (I.L.R. 8 Bom. 313.) ਵਿੱਚ, ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ

ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 13, 14 ਜਾਂ 15 ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ, ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਕੁਝ ਸਖਤਤਾ ਜਾਂ ਜੋਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਕੁਝ ਰਹੱਸਮਈ ਜਾਂ ਲੁਕਵੀਂ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਦਿਕ ਅਲੀ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਅਲੀ ਅੱਬਾਸ (I.L.R. Luck. 588) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਿਸਨੇ ਅਵਧ ਦੀ ਚੀਫ਼ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਇਸ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਵਧ ਦੀ ਮੁੱਖ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 13, 14 ਜਾਂ 15 ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਸੰਖੇਪਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗ੍ਰਾਂਟ ((1870) 14 Weekly Reports 47), ਹਰਿਹਰ ਗੁਰੂ ਬਨਾਮ ਆਨੰਦ ਮਹੰਤੀ (I.L.R. 40 Cal. 365.), ਸੀ. ਟੀ. ਏ. ਐਮ. ਚਟਯਾਰ ਫਰਮ ਬਨਾਮ ਕੋਯਿਨ ਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (A.I.R. 1929 Rang. 158), ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਭੱਟ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ਵ ਮੁਭਰ ਪੰਡਿਤ (I.L.R. 8 Bom. 313), ਐਸ ਵਿਸ਼ਵੇਸ਼ਵਰ ਸਰਮਾ ਬਨਾਮ ਟੀ. ਐੱਮ. ਨਾਇਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (I.L.R. 35 Mad. 567 ਅਤੇ (ਰਾਜਾ ਸੋਠ) ਸਵਾਮੀ ਦਿਆਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ੇਰ ਖਾਨ (A.I.R. 1925 Oudh. 39.), ਪਰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਆਪਕ ਆਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਐਮ. ਐਸ. ਟੀ ਗੋਦੇ ਬਨਾਮ ਰਾਧਾ ਮੋਹਨ (A.I.R. 1932 Lah. 219.), ਮੁਦਈ ਨੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੁਝ ਪਲਾਟਾਂ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਮਾਂਡ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੁਕਮ 41, ਨਿਯਮ 23 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਮਾਂਡ ਦਾ ਹੁਕਮ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦੀ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਟੈਪ, ਜੇ.,

ਬਨਾਮ ਠਾਕੁਰ ਦਾਸ-ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ (A.I.R. 19 Lah. 135) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ.ਜੇ. ਸੇਹਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਓਰੀਐਂਟਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ((1956) 58 P.L.R. 365) ਦੁਆਰਾ /

ਅਗਲਾ ਅਹਿਮ ਮਾਮਲਾ ਗਲਸਟਾਊਨ ਬਨਾਮ ਜਾਨਕੀਨਾਥ ਰਾਏ (A.I.R. 1934 Cal. 615.) ਦਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਘੋਰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 13 ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਾਨ ਮੁਹੰਮਦ ਬਨਾਮ ਅਮੇਲਕ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (A.I.R. 1936 Lah. 801.) ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਆਗਾ ਹੈਦਰ, ਜੇ., ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਦੇਹਵਾਦੀ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਗਣਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਧਿਰ ਨੇ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਗਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸ੍ਰੀ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਦ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ (A.I.R. 1951 AH. 205), ਸ. ਸੇਹਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਓਰੀਐਂਟਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ (A.I.R. 1955 Pb. 165) ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

ਅਗਲਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਹਰੀ ਰਾਮ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਓ.ਹੇ, (A.I.R. 1939 Lah. 257)। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਬਦੁਲ ਰਸੀਦ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਅਸਲ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ. ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੇਸ ਜੋ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13, 14 ਅਤੇ 15 ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਸਾਦਿਕ ਅਲੀ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਅਲੀ ਅੱਬਾਸ (I.L.R. Luck. 588) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਐਂਗਲੋ ਫ੍ਰੈਂਚ ਡਰੱਗ ਕੰਪਨੀ (ਈਸਟਰਨ) ਲਿਮਟਿਡ, ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (A.I.R. 1951 Bom.fi 130) ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਸਿਟੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਕਮ 7, ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਕਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜੱਜ

ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਫੰਡ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਤਾਰ ਨੇ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਿਟੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਹੁਕਮ 7, ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਬੰਬੇ ਸਿਟੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਇੱਕ. ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਆਰਡਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 7, ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦਿ ਓਰੀਐਂਟਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ((1056) 58 P.L.J.R. 355.), ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ.ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13, 14 ਅਤੇ 15 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਸਭਿਅਕ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਲਤੀ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਜੁਲਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਦੇ ਮਾਲੀਆ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਕੋਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਉਗਰਾਹੀ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਨਿਵੇਕਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਚੁੱਪ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਗ੍ਰੈਜੂਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਟੈਕਸ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ, *ਸ. ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਓਰੀਐਂਟਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ (A.I.R. 1955 Punjab 165)* ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਦੂਜਾ ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਕਰੇ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਅਸਮਾਨਤਾ ਜਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਸਾਰੀਆਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚੇਗੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਅਸੁਵਿਧਾ, ਤੰਗੀ ਜਾਂ ਜੁਲਮ ਦਾ ਉਤਪਾਦਕ ਬਣਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਏਗੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਜੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਜੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਦੀ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਰਥ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਅਰਥ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਾ ਹੋਵੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ, ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨਤੀਜੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ, ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਹਰਾਉਣ ਦੀ ਜਾਂ ਇਸ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਨਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਠੇਸ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤਕਨੀਕੀਤਾ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਓਨੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਨਾ ਹੋਣ ਜਿੰਨੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਖੁਦ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਆਮ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਠਿਨਾਈ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ, ਨਾ ਕਿ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ। ਜੇਕਰ ਕੇਸ ਦੇ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਠਿਨਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਸਰਕਿਟ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤੀਸਰਾ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਮੂਲ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਭਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਹਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤਰੀਵ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿਧਾਨ / ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ (*ਬ੍ਰਾਈਡੈਨਜੈਕ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਬਾਰ* (66 American Law Reports 1507, 1509) ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ (*ਮਕਬੁਲ ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਓਕਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ* (A.I.R. 1935 P.C. 85) ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹਮਦਰਦੀ ਜਾਂ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ (63 ਵਕੀਲ ਐਡੀਸ਼ਨ 313, 315) ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ *ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਬ੍ਰੇਨੇਟ ਬਨਾਮ ਇੰਦਰਕਿਸ਼ਨ ਕੋਲ* (A.I.R. 1933 Cal. 706), *ਕਰਫੁੱਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਆਰੀਕਲ ਡੈਨੀਅਲ ਵਰਗੀਸ* (A.I.R. 1953 Bom. 73) ਦੁਆਰਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਫੰਡ ਦੇਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਿਫੰਡ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਵਿਚ ਘਾਟਾ ਜਮਕ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਅਸਕਰਨ ਪ੍ਰਸਾਦ (A.I.R. 1928 Pat. 29), ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਹੁਕਮ 41, ਨਿਯਮ 23 ਉਮਰ ਦੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉਮਰ ਹਯਾਤ (A.I.R. 1927 Lah. 886), ਵੀ.ਕੇ.ਪੀ. ਚੈਕ-ਕਲਿੰਗਮ ਐਰਬਲਮ ਬਨਾਮ ਮੈਂਗ ਟੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (A.I.R. 1938 Rang. 208), ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੰਬਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਚਾਕੋਡਾ ਨਾਗੁਰਥਨਮ (A.I.R. 1950 Mad. 629) ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰੀਕਲ ਡੇਨੀਅਲ ਵਰਗੀਸ (A.I.R. 1938 Mad. 67) ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਏ.ਐਨ. ਮਿਸਰਾ (A.I.R. 1955 Punjab 165.) ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (A.I.R. 1955 S.C. 600), ਸ੍ਰੀ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਾਂਤ (A.I.R. 1951 All. 205), ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਜੋ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ ਪ੍ਰਭੂਨਾਥ ਬਨਾਮ ਮਾਉਂਟ ਖਦੀਜਾਤੁਲ ਕੁਬਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (A.I.R. 1953 All. 184.), ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਨਸਿਫ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਖੋਹ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ਼ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਏ. ਵੀਰਯਾ ਵਾਂਦਿਆਰ (A.I.R. 1940 Mad. 451.)। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਠਿਨਾਈ ਅਤੇ ਜੁਲਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਹਟਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਖਤ ਕੇਸ ਮਾੜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫੀਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਫੀਸਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਫੀਸਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਜੋ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਉਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸਦਾ ਸਾਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ.-ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜਵਾਬ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਮੈਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-

"ਕੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਫੀਸਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਵਧਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ?"

ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਫਰੇਮਰਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸੰਕਟਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਦੀ ਰਿਫੰਡ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੇਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਕੇਡ ਦੇ ਹੁਕਮ 41, ਨਿਯਮ 23 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10(1) ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਵੱਧ-ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਕੇਲ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਧੂ ਫੀਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਹੈ। ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। ਧਾਰਾ 15 ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਜਾਂ ਸੋਧਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਤੋਂ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਦੀ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਫੀਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਧਾਰਾ 19-ਏ, ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁੱਲ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਨੇ ਵਾਧੂ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਜੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ, ਅਤੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਜੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਰਿਫੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਕੇਲ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਜਲਦੀ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸਮਝਦੀ ਹੋਵੇ। ਅਧਿਕਤਮ *ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਮ ਫੈਸੀਟ ਸੇਸੇਰ ਟੈਸੀਟਮ* (ਜੋ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ *ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਯੂਨਿਅਸ ਐਸਟ ਐਕਸਕਲੂਸੀਓ ਅਲਟੇਰੀਅਸ* (ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਦੂਜੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਾਹਰ

ਕੱਢਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ) ਤਰਕ ਅਤੇ ਆਮ ਸਮਝ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਹਨ ਜੋ ਲਿਖਤੀ ਰਚਨਾ ਦੇਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਯੰਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਨੇ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀ, ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਕਾਸਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਗਿਣਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹਰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦਿਸ਼ਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਬਾਕੀ ਸਭ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇਨਕਾਰ। *ਕੈਸਸ ਓਮਿਸਸ* ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। *ਕ੍ਰਾਫੋਰਡ ਬਨਾਮ ਸਪੂਨਰ* ((1846) 6 Moore P.C. 1), *ਗਵਿਨ ਬਨਾਮ ਬਰਨੇਲ* ((1840) 7 Cl. and F. 572.), ਅਤੇ ਕ੍ਰੇਜ਼ ਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕ੍ਰੇਜ਼ ਐਨ ਸਟੈਚਿਊਟ ਲਾਅ ਪੰਜਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਪੰਨਾ 67। ਲਾਰਡ ਡੁਨੇਡਿਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ "ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਐਕਟਮੈਂਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ", *ਵਾਈਟਮੈਨ ਬਨਾਮ ਸੈਡਲਰ* ((1910) A.C. 514, 527)।

ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ, ਜੋ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਤੋਂ ਕਮੀ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਾਈਡ 43, ਸੀਜੇਐਸ ਪੰਨਾ 393 ਤੋਂ ਉਸ ਸਹੀ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਫੈਕਲਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਫੈਕਲਟੀ ਹੈ। 'ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ' ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉਹ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲ ਅਭਿਆਸ, - *ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਕੋਰਟ ਆਫ ਮੈਰੀਕੋਪਾ ਕੰਟਰੀ (ਐਰੀਜ਼)* 5 ਪੀ. (2ਡੀ) 192, 194. ਸ਼ਬਦ 'ਨਿਰਮਿਤ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਗੁਣ ਜਾਂ ਗੁਣ ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ, ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ, ਨਿਵਾਸ ਵਿੱਚ, ਅੰਦਰੂਨੀ, ਜ਼ਰੂਰੀ" (*ਆਕਸਫੋਰਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ*)। ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਖੁਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਟੁੱਟ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਨਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਖੋਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਚਿਤ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਇਸ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਘੇਰੇ ਵਾਲੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਗਣਨਾ ਨੂੰ ਟਾਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ; ਇਸ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਿਰਾਦਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ

ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ, ਇਸਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਨ। ਪਰ ਇਸ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਹੰਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਪਰਤਾਏ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਲੀਲ ਵਿਚਾਰ ਅਜਿਹੇ ਫੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ ਮੈਂ ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਫੀਸਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਡੀ.ਕੇ.ਐਮ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮਕੁੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੀਨੂੰ ਬਾਲਾ